

SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ OKTATÁS A KÖZLEKEDÉS SZAKMACSOPORTRA

9. évfolyam

Közlekedési szakmacsoportos alapozó ismeretek	111 óra
Közlekedési szakmacsoportos alapozó gyakorlatok	<u>74 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	185 óra

10. évfolyam

Közlekedési szakmacsoportos alapozó ismeretek	111 óra
Közlekedési szakmacsoportos alapozó gyakorlatok	<u>74 óra</u>
Elmélet és gyakorlat	185 óra

11. évfolyam

Közlekedési szakmacsoportos alapozó ismeretek	296 óra
---	---------

12. évfolyam

Közlekedési szakmacsoportos alapozó ismeretek	256 óra
---	---------

KÖZLEKEDÉSI SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ ISMERETEK

9–12. évfolyam

Célok és feladatok

A szakmacsoportos alapozó oktatás lehetőséget nyújt a kiválasztott szakmacsoport közös szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére, az érettségire való felkészülésre, a pályaválasztási döntés, illetve a szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

A *Közlekedési szakmacsoportos alapozó ismeretek* tanításának célja a szakmacsoportban a tanulók pályaválasztásának elősegítése, a szakmacsoport tevékenységformáinak és technológiáinak megismertetése. A tananyag feldolgozása adjon lehetőséget a tanulók tapasztalatainak rendszerezésére, értékelésére, elemzésére.

A tevékenységek sokszínű, tartalmas, aktív tanulói magatartást és tanulási élményeket is kiváltó bemutatásával keltse fel a tanulók érdeklődését a szakmacsoport iránt, bizonyítsa be számukra annak gazdasági jelentőségét, hosszú távú fejlődőképességét.

Keltse fel az érdeklődést a szakmacsoport elméleti alapjai iránt, mutassa be az egyes munkakörökben végzett munkatevékenységeket, járuljon hozzá a tanulók egyéni életpályájának reális megtervezéséhez. Alakítsa ki a közlekedési szakmacsoportot megalapozó természettudományi szemléletet. A természettudományi tantárgyak tananyagára építve fejlessze, formálja a tanulók közlekedési szemléletét. Fejlessze a tanulók kreativitását, logikus gondolkodását, célirányos közlekedési feladatmegoldó képességét. Tegye képessé a tanulókat az ok-okozati összefüggések feltárására.

Alakítsa ki a tanulóknál a pontos és minőségi munkavégzés igényét, a környezettel szembeni felelősségérzetet, a lényegmegragadó képességet és a berendezések, eszközök szakszerű, gondos használatának, kezelésének igényét.

Az általános természeti és gazdasági földrajzi ismeretekre alapozva ismertesse meg a közlekedés folyamatainak térbeli eloszlását, a közlekedési alágazatok és a természeti-gazdasági földrajzi tényezők kölcsönhatását, a különböző szállítási módok kapcsolódási pontjait, a belföldi és nemzetközi szállítási útvonalakat. Hívja fel a tanulók figyelmét a szakmák sajátosságaira és keltse fel irántuk az érdeklődésüket. Mutassa be a közlekedési pályák szépségeit, hasznosságát, nehézségeit és a fejlődés irányát.

Járuljon hozzá a szakmai tantárgyak megalapozásához és az általános műveltség szélesítéséhez.

Segítse a tanulókat saját érdeklődési körük felismerésében és a leendő szakmájuk helyes, egyéniségüknek megfelelő kiválasztásában, egyéni életpályájuk reális megtervezésében.

A tanulók sajátítsák el az alapvető szakmai nyelvet, a szakmai idegen nyelvet, és ismerjék fel az idegen nyelv használatának jelentőségét szakmájukban.

Neveljen a szakmai tevékenységekkel kapcsolatban tudatos, felelősségteljes magatartásra, alakítsa ki a tanulóknál a pontos és minőségi munkavégzés igényét, segítsen felismerni a környezet védelmének fontosságát.

A tanulóknál tudatosítsa a közlekedés „veszélyes üzem” voltát, alakuljon ki bennük felelősségteljes magatartás.

Fejlesztési követelmények

A tananyag tanulása során fejlődjenek a tanulók szakmai tantárgyak tanulásához szükséges képességei, különösen az ismeretelemző-értékelő gondolkodás, az önálló ismeretszerzés, valamint az ismeretek alkalmazásának képessége.

Fejlessze a szóbeli és írásos műszaki kommunikációs képességeket. A tanulók a szóbeli kommunikációban törekedjenek a feldolgozott témákhoz kapcsolódó szakkifejezések szabatos és helyes használatára, írásos munkáikban az igényes külalakra. A tantárgyi tevékenység során szokjanak hozzá a számítástechnikai eszközök használatához.

Alakuljon ki a tanulóknál az önálló tanulás, feladatmegoldás igénye, érezzék meg a tanulási eredmények, sikerek értékét, örömet.

Alakuljon ki, fejlődjön meg a tanulók saját munkájukkal kapcsolatos igényessége, munkájuk legyen átgondolt, célszerű, eredményes.

A tantárgyi tevékenység során folyamatosan erősödjenek a tanulási és szakmai motiváció. Alakuljon ki a reális önismeret, váljon tudatos döntéssé a pályaválasztás.

Ismerjék meg a szakmai tevékenységek végzéséhez szükséges magatartási szabályokat, magatartásformákat.

A szakmai tanulmányi tevékenység által alakuljon ki, fejlődjön, erősödjen a szakmacsoporthoz való kötődés.

A tanulók szeressék a természetet, tiszteljék annak értékeit, ismerjék fel és utasítsák el a környezetszennyező, természetkárosító tevékenységeket, az ilyen magatartást. Alakuljon ki a felelősségérzetük egymás iránt, a társakkal való együttműködési képesség, a közösség és az egyén érdekei összeegyeztetésének képessége.

A tananyag tanulása során a tanulók váljanak képessé az aktuális fuvarozási útvonalak felismerésére és megtervezésére, a közlekedéssel kapcsolatos jogi problémák felismerésére és jogszerű megoldására, az információk helyes értelmezésére, az ismeretek alkalmazására.

Használják helyesen a feladatok megoldásában a választott szakma ismereteit.

A tanult idegen nyelven szóban és írásban nyelvtanilag is helyesen tudják alkalmazni a tanult szavakat és kifejezéseket.

9. évfolyam

Belépő tevékenységformák

Közlekedési ismeretek

A mindennapi tapasztalatok alapján gyűjtött közlekedési ismeretek, információk szóbeli, írásbeli feldolgozása egyéni és csoportos tevékenység révén.

A közlekedés technikai elemei, a vasúti, közúti és a vízi közlekedés eszközei, jellegzetességei, a pálya, a jármű, a vonóerő (vagy gép), a felhasznált energia, a közlekedés kiegészítő berendezései és létesítményei, raktárak megtekintése és a látottak megbeszélése és elemzése kiselőadás és dolgozat formájában.

Témakörök

A közlekedésről általában

Tartalmak

Közlekedési alapfogalmak: közlekedés, szállítás, fuvarozás, szállítmányozás, bérlet fogalma, elemei, ismérvei. A közlekedés jelentősége, sajátosságai, felbontása, rendszerezése (szárazföldi, vízi, légi, csővezetékes szállítás, hírközlés). A közlekedés történeti áttekintése alágazatonként. A közlekedés és környezete (a szükségletek és igények felmerülési helye, keletkezése, megszűnése, áruáramlatok). A közlekedés és a környezet kapcsolata (helyzetértékelés, prognózisok, feladatok). A közlekedés termelőmunkájának értékelése.

A közlekedés technikai elemeiről általában

A közlekedés technikai elemei: a pálya és a jármű kapcsolata. A közúti közlekedés járműveinek jellemző paraméterei, a személyszállító járművek fajtái (személygépkocsi, autóbusz, motorkerékpár stb.), a teherszállító járművek fajtái, típusai, azok jellemzői és alkalmazásuk, (nyitott, fedett, különleges gépkocsik, vontatók, pótkocsik stb.), egyéb gépjárművek (darus- kocsik, rakodógépek stb.). A gépjárművek főbb részei és működésük. A belső égésű két- és négyütemű motorok működési elve és működése, üzem- és kenőanyagai. A gépjárművek vonóerő-igénye, a motorok fő méretei és teljesítménye, a fajlagos tüzelőanyag-fogyasztás. A pálya és a gépjármű kapcsolata. A vonóerő-igény, teljesítményszükséglet. A fékezéssel kapcsolatos fogalmak és azok meghatározása. A fékezéssel kapcsolatos hazai és nemzetközi előírások. A gépjármű stabilitását befolyásoló tényezők ívmenetben és fékezéskor. A közlekedés kiegészítő berendezései és létesítményei, raktárak fogalma, csoportosítása, jellemzői.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók alkalmazzák a közlekedési alapfogalmakat, jellemezzék azok ismérveit.

Mutassák be az egyes alágazatok kialakulásának történetét, fejlődésének legfontosabb állomásait, a közlekedés és a környezet kölcsönhatásait, a szükségletek keletkezésének okait, az áruáramlatok irányait, szükségességét.

Tudják érvekkel bizonyítani a közlekedés mint szállítóipar fontosságát, jellemzőit, értéknövelő tevékenységének lényegét.

Példákon keresztül mutassák be a közlekedési létesítményeket, tartozékaikat, technikai elemeiket, a kiegészítő berendezéseket, a technológiai folyamatokat.

Helyesen alkalmazzák a tanult fogalmakat alágazatonként a legfontosabb technikai jellemzőkről a gyakorlatból vett példák elemzése során.

10. évfolyam

Belépő tevékenységformák

Közlekedési ismeretek

A mindennapi tapasztalatok alapján gyűjtött közlekedési ismeretek, információk szóbeli, írásbeli feldolgozása egyéni és csoportos tevékenység révén.

A közlekedés technikai elemei, a vasúti, közúti és a vízi közlekedés eszközei, jellegzetességei, a pálya, a jármű, a vonóerő (vagy gép), a felhasznált energia, a közlekedés kiegészítő berendezései és létesítményei, raktárak megtekintése, a látottak megbeszélése és elemzése kiselőadás és dolgozat formájában.

Témakörök

Tartalmak

Vasúti közlekedés

A vasúti pálya (alépitmény, felépitmény, műtárgyak, biztonsági berendezések). Vasúti magasépitmények (vasútüzemi épületek, áruforgalmi épületek és berendezéseik, kiszolgáló üzemi létesítmények). A magyar és európai vasúti hálózatról általában. A vasúti járművek fajtái, csoportosítása.

Közúti közlekedés

A közúti közlekedés pályája: az út (alépitmény), útburkolat, forgalmi berendezések, kiegészítő létesítmények, üzemanyag-töltő állomások, javítóbázisok, pihenők stb.). Magyarország és az európai kontinens közúthálózatáról általában. A közutak csoportosítása forgalmi, építési és fenntartási szempontból, a közúti járművek fajtái, csoportosítása, környezeti hatások.

Vízi közlekedés

Pályája, járműveinek fajtái, csoportosítása. Kikötők, kikötői berendezések. A magyar hajózás szervezete.

Légi közlekedés	A légi közlekedés eszközei: a repülőgépek típusai, használata, felhasználásuk szerinti felosztása, utasforgalmi létesítmények, helikopterek, azok használat szerinti csoportosítása, léghajók és egyéb légi közlekedési eszközök. A magyar légi közlekedés személy- és áruforgalma.
Városi közlekedés	Járművek felhasználása a városi közlekedésben. A városi közúti tömegközlekedési járművek (villamos, városi autóbusz, trolibusz, különleges járművek). A gyorsvasúti járművek. A vízi közlekedés a városokban. Városi közlekedés állóberendezései: állomások, pálya, peronok, le- és kijáratok, átjárók, üzemi berendezések, azok felhasználása, üzemeltetése. A városi közúti tömegközlekedés berendezései. A helyi (városi) gyorsvasúti berendezések. A helyi közúti személyközlekedés berendezései.
Csővezetékes szállítás	A csővezetékes szállítás sajátos területei (kőolaj és származékai, földgázszállítás, egyéb anyagok szállítása). A csővezetékes szállítás technikai berendezései és technológiája.
Távközlés és hírközlés	Távközlés és hírközlés feladatai, szolgáltatásai. A távközlés és a postai szolgáltatás szervezete, sajátos távközlési rendszerek.

A továbbhaladás feltételei

Fuvarozási feladatok tervezésénél a tanulók szóban és írásban is tudják ismertetni:

- a légi közlekedés, a légi áruszállítás eszközeit,
- az utasforgalmi létesítményeket és azok szolgáltatásait, jellemzőit,
- a városi közlekedés eszközeit, azok igénybevételi módját,
- a tömegközlekedés szerepét, fontosságát, igénybevételének előnyét, környezeti hatását,
- a csővezetékes szállítás előnyeit, alkalmazhatóságának területeit,
- az információáramlás gyorsaságának fontosságát, a hírközlés korszerű módozatait, azok technikai elemeit (telefon, fax, internet), a hagyományos hírközlési és távközlési elemeket (levél, távirat stb.).

11. évfolyam

Belépő tevékenységformák

Közlekedési földrajzról szóbeli, írásbeli és rajzi feldolgozás, egyéni és csoportos tevékenység révén az elsajátított ismeretek szakszerű felhasználása a szállítás tervezése során.

Egyéni és csoportos foglalkozás keretében sajátítsák el a közlekedési szakmai idegen nyelvet szaktanári útmutatás, nyelvi oktatóprogramok és idegen nyelvű szakirodalom használatával.

A tanult idegen nyelven a megtanult szavak és kifejezések alkalmazása a vasúti, közúti közlekedéssel kapcsolatosan.

Jogszabályokra vonatkozó ismeretek gyűjtése szóbeli közlésekből, írott szakmai szövegekből, elektronikus információhordozókból, ezek rendszerezése, a következtetések levonása.

Közlekedési földrajz

Témakörök **Általános ismeretek**

Tartalmak

A földrajz, az általános természeti földrajz, az általános gazdasági földrajz és a közlekedési földrajz fogalma, tárgya, helye a tudományok rendszerében. A térkép. A Föld felszínének ábrázolása. A méretarány és a vonalas arányméretetek. A térkép jelrendszere, fajtái. Mérések a térképen. A közlekedés kialakulását, fejlődését befolyásoló természet- és gazdaságföldrajzi tényezők. A közlekedés technikai elemei. A földrajzi munkamegosztás kialakulása, kölcsönhatása a közlekedés fejlődésével. Általános közlekedés-földrajzi fogalmak. A szállítások forrásai és térbeli elhelyezkedésük. A közlekedési hálózat formái és legfontosabb pontjai. Közlekedési izokronvonalak. Időszámítási módok.

Magyarország földrajzi helye és természetföldrajzi környezetének hatása a közlekedésre. Magyarország gazdasági körzetei, jelentősebb települései.

Vasúti közlekedés

Magyarország vasúthálózata. A vasúthálózat kialakulása, szerkezete, jellemzői és fejlődésének rövid története. A budapesti bal és jobb parti körvasút. Budapest fővonalai és elágazó vonalai. Átlós fővonalak. A MÁV Rt. kezelésében álló keskeny nyomközű vonalak. A vasútvonalak számozása. Nemzetközi vasúti összeköttetés. A Magyarországot érintő nemzetközi személyforgalom legfontosabb vasútvonalai. A Magyarországot érintő nemzetközi teherforgalom fontosabb tranzit útvonalai. A MÁV vonalain közlekedő nemzetközi személyszállító vonatok. A nemzetközi forgalom szempontjából fontos európai vasutak nevei, cégjelei és vonalainak hosszúsága. Magyarország és a szomszédos államok vasútjainak határállomásai.

A közúti közlekedés kialakulása

A közúti közlekedés kialakulása, technikai elemei. Magyarország közúthálózatának fejlődése.

A közúti közlekedés jellemzői, úthálózatok

A közúti közlekedés jellemzői. A közutak csoportosítása, műszaki jellemzői. Hálózatsűrűség. Útellátottság, leterheltség. Hazánk és Európa közúthálózata. A magyarországi közutak számozási rendszere. Magyarország elsőrendű és másodrendű főútjai. Közúti határátkelőhelyek. Körgyűrűk szerepe, környezetvédelem. Közúthálózatunk helyzete, várható fejlődése. Európai közúti fővonalai: „E” utak. Magyarországot érintő „E” utak.

Szakmai idegen nyelv

Témakörök

A járművek alkatrészei, adatai

Tartalmak

A járműalkatrészek megnevezése, azok fontosabb paraméterei, adatai. A motor főbb szerkezeti elemei, segédberendezései. Karosszéria, alváz, kocsiszekrény, futómű és főbb szerkezeti elemeik. Erőátviteli berendezések. Elektromos berendezések és azok alkatrészei.

A járművek meghibásodása és a személyi sérülés

A meghibásodás leírása, segítségkérés úton és telefonon, autószerelő műhelyben, balesetnél, egyéb váratlan helyzetekben.

Útbaigazítás kérése, tájékozódás

Útbaigazítás kérése közúton, vasúton, hajón, vízi és légi kikötőben, városban belül személyesen és telefonon. Autópályadíjak fizetése, fuvarozási akadály, kiszolgáltatási akadály, indítóhely értesítése, segítség- és utasításkérés.

Közúti közlekedési ismeretek

A leggyakoribb jelzőtáblák jelentése főcsoportonként, az útburkolati jelek és a rendőri karjelzések jelentése. Közúti jelzőlámpák jelentése. Útviszonyok és az időjárás leírása. A közúti járműtípusok megnevezése és paraméterei, műszaki szempontból. A nemzetközi közúti fuvarozás főbb jellemzői, sajátosságai, fuvarokmányai.

Vasúti közlekedési ismeretek

A vasutak szerepe a nemzetközi személy- és áruforgalomban. A vasutak működésével kapcsolatos alapfogalmak.

Általános jogi ismeretek

Témakörök

Az államra vonatkozó alapvető ismeretek

Tartalmak

Az állam fogalma, kialakulása. Az államtípus és az államforma. Az állam szuverenitása. Az államhatalmi ágak. A Magyar Köztársaság állami szervei, államhatalmi, közigazgatási, bírósági és ügyészségi szervei, egymáshoz való viszonyuk.

Az alkotmányra vonatkozó ismeretek

Az alkotmány fogalma, típusai. Az alkotmányosság fogalma és érvényesülése. A Magyar Köztársaság Alkotmánya. Az alapvető állampolgári jogok és

kötelezettségek.

Jogi alapfogalmak

A jog fogalma, kialakulása. Az állam és a jog. A politika és a jog. A gazdaság és a jog. Jogrendszer, jogág, jogforrás, jogszabály. Írott jog és szokásjog. Jogalkotás, jogalkalmazás, jogértelmezés. A jogszabályok hierarchiája. A Magyar Köztársaság jogalkotó szervei.

Igazgatási ismeretek

Az igazgatás fogalma, kialakulása. Az igazgatásra vonatkozó főbb elméletek. Igazgatás – vezetés – irányítás. Igazgatás – közigazgatás.

A Magyar Köztársaság jogrendszerének főbb jogágai

A közigazgatási jog. A közigazgatási szervek és működésük. A kormány és a miniszterek (minisztériumok). Az önkormányzatok közigazgatási feladatai. A közigazgatási eljárás főbb szabályai. A büntetőjog és a büntető eljárásjog. A polgári jog és a polgári eljárásjog. A társasági jog és a cégjog. A cégbírószági eljárás. A pénzügyi jog. Az állam gazdálkodására vonatkozó főbb szabályok, államháztartás. Adók, illetékek, vámok. A munkajog. A nemzetközi jog. Az állam mint a nemzetközi jog alanya. A főbb nemzetközi szervezetek. A nemzetközi szerződések. A nemzetközi magánjog főbb szabályai.

A továbbhaladás feltételei

Közlekedési földrajz

A tanulók helyesen értelmezzék szóban és írásban a természeti, a gazdasági és a közlekedési földrajz fogalmát, egymáshoz való viszonyát, a közlekedés és a földrajzi környezet összefüggéseit, kölcsönhatásait, a hazai településhálózat és a közlekedés kapcsolatát.

A tanulók helyesen olvassák a térképet, alkalmazzák gyakorlófeladatok megoldásában a térképek jelölését, a méretarányokat.

Konkrét szállítási feladatok megtervezésében célszerűen vegyék figyelembe a hazai és nemzetközi jellemzőket.

Szakmai idegen nyelv

A tanulóknak a tanult idegen nyelven meg kell érteniük, el kell tudniuk mondani, helyesen le kell írniuk a járművek fontosabb alkatrészeinek megnevezését.

Szóban és írásban tudniuk kell ismertetni a járművek azon adatait, amelyek lényegesek a fuvarozási feladatok tervezéséhez.

Meg kell érteniük, és helyes választ kell adniuk a szóban feltett kérdésekre a járművek meghibásodásával és a személyi sérüléssel kapcsolatos eseményekről, valamint útbaigazítást kell adniuk a szóban feltett kérdésekre a közúti és a vasúti fuvarozással kapcsolatosan.

Általános jogi ismeretek

A tanulók tudjanak eligazodni az államra és az állami szervek működésére vonatkozó legfontosabb szabályok között.

Magyarázzák meg a jog lényegét és az ahhoz kapcsolódó legfontosabb jogintézményeket és jogfogalmakat, az Alkotmány mint alaptörvény jelentőségét.

12. évfolyam

Belépő tevékenységformák

A mindennapi tapasztalatok alapján gyűjtött információk szóbeli, írásbeli feldolgozása egyéni és csoportos tevékenység révén.

Közlekedési földrajzról szóbeli, írásbeli és rajzi feldolgozás, egyéni és csoportos tevékenység révén az elsajátított ismeretek szakszerű felhasználása a szállítás tervezése során.

Jogszabályokra vonatkozó ismeretek gyűjtése szóbeli közlésekből, írott szakmai szövegekből, elektronikus információhordozókból, ezek rendszerezése, a következtetések levonása.

Gyakorlófeladatok megoldásakor a jogszabályok értelmezése, alkalmazása.

A tanult idegen nyelven a megtanult szavak és kifejezések alkalmazása a vízi, a légi közlekedéssel kapcsolatosan. A postai és hírközlési feladatok megoldása idegen nyelven.

Közlekedési földrajz

Témakörök **Városi közlekedés**

Tartalmak

A városi közlekedés kialakulása, fejlődése. Városi közlekedési hálózatok. Helyi (városi) közlekedési hálózat. Városi tömegközlekedési hálózat, gyorsvasúti hálózat. A légi és a vízi közlekedés város területére eső hálózati elemei. Az elővárosi közlekedés város területére eső hálózatai. A nagyvasúti közlekedés város területére eső hálózatai. A Budapesti Közlekedési Vállalat helyi érdekű vasútjainak vonathálózata.

Vízi közlekedés

A vízi közlekedés kialakulása, fejlődése, technikai elemei. A vízi közlekedés sajátosságai. Előnyei, hátrányai, fő feladata, szerepe a hazai és nemzetközi szállításokban. A vízi közlekedést befolyásoló természeti, gazdasági, társadalmi tényezők. A vízi közlekedés fajtái. Európai vízi közlekedés. Európa belvízi közlekedése. Hajózható csatornák Európában. Európa tengeri hajózása, főbb kikötői. Az európai hajózás szerepe és jelentősége az országok közötti kereskedelemben. Magyarország vízi közlekedése, a hajózható vízi utak. A vízi áruforgalom földrajzi jellemzői. A vízi személyszállítás hazánkban.

Légi közlekedés, szállítás

A légi közlekedés kialakulása, fejlődése, technikai elemei. A légi közlekedés szerepe, jelentősége a nemzetgazdaságban. A magyarországi repülőterek földrajzi elhelyezkedése. A légi közlekedést lebonyolító magyar vállalatok. Regionális nemzetközi forgalom, egyéb légi közlekedési tevékenységek. A MALÉV és egyéb vállalatok. A magyar légi közlekedés várható fejlődése. Repülőterek. Járművek.

Csővezetékes szállítás

A csővezetékes szállítás kialakulása, fejlődése, technikai elemei. A magyarországi csővezetékes szállítás kialakulása és a jelenlegi csővezeték-hálózat. Az európai térség nemzetközi csővezetékes hálózata.

Általános jogi ismeretek

Témakörök **A közlekedési, hírközlési és vízügyi ágazatra vonatkozó jogi szabályozás**

Tartalmak

A közúti és a vasúti közlekedésre vonatkozó jogi szabályozás. A fuvarozás fogalma. A fuvarozási szerződés létrejötte és teljesítése. A fuvarozó speciális felelőssége. A közúti és a vasúti közlekedésre vonatkozó díjszabás. A Magyar Államvasutak Rt. szervezete, tevékenységi körei és működésének alapelvei. A postára vonatkozó jogi szabályozás. A postai küldemények, tevékenységek és szolgáltatások. A hírközlésre vonatkozó jogi szabályozás. A távközlési törvény egyes fejezetei. A vízügyi ágazatra vonatkozó jogi szabályozás.

Szakmai idegen nyelv

Témakörök **Vízi közlekedési ismeretek**

Tartalmak

A vízi közlekedés szerepe, jelentősége a külkereskedelmi áruforgalomban. A kereskedelmi hajók főbb típusai, osztályozása, jellemző adatai. A vonalhajózás és a bérelt hajózás formái, jellemzése.

Légi közlekedési ismeretek

A légi fuvarozás szerepe a belföldi és főként a nemzetközi forgalomban. A légi személy- és áruszállítás eszközei, létesítményei, berendezései, azok fontosabb paraméterei.

Postai és hírközlési ismeretek

A posta és a hírközlés jelentősége a belföldi és a nemzetközi kapcsolatokban. A posta és a hírközlés feladatai, szolgáltatásai. A posta és a távközlés szervezete. Postai szolgáltatások, sajátos távközlési rendszerek és azok szolgáltatásai.

A továbbhaladás feltételei

Közlekedési földrajz

A tanulók helyesen értelmezzék szóban és írásban a természeti, a gazdasági és a közlekedési földrajz fogalmát, egymáshoz való viszonyát, a közlekedés és a földrajzi környezet összefüggéseit, kölcsönhatásait, a hazai településhálózat és a közlekedés kapcsolatát.

A tanulók helyesen olvassák a térképet, alkalmazzák gyakorlófeladatok megoldásában a térképek jelölését, a méretarányokat.

Konkrét szállítási feladatok megtervezésében célszerűen vegyék figyelembe a hazai és nemzetközi vasúthálózat, közúthálózat, a belvízi és tengeri vízi utak, légi járatok, kikötők, határátkelőhelyek, repülőterek és a csővezetékes szállítási rendszerek jellemzőit.

Tudják elhelyezni a hazai vasúthálózatot a kontinens vasúthálózatában.

Tudják kiválasztani a tervezett szállítás részére a földrajzi szempontból legalkalmasabb közlekedési alágazatokat.

Legyenek képesek megtervezni a fuvarozási útvonalakat, útirányokat.

Általános jogi ismeretek

A tanulók tudjanak eligazodni az államra és az állami szervek működésére vonatkozó legfontosabb szabályok között.

Magyarazzák meg a jog lényegét és az ahhoz kapcsolódó legfontosabb jogintézményeket és jogfogalmakat, az Alkotmány mint alaptörvény jelentőségét.

Tudjanak szóban és írásban tájékoztatást adni az igazgatásról és a közigazgatásról.

Tudják feladatmegoldásban alkalmazni a közlekedési ágazatra vonatkozó lényegesebb jogi szabályokat.

Szakmai idegen nyelv

A tanulóknak a tanult idegen nyelven meg kell érteniük, tudni kell elmondaniuk és leírniuk a vízi és a légi közlekedéssel kapcsolatos fontosabb személy- és áruszállítás eszközeit, létesítményeit, berendezéseit, azok fontosabb paramétereit, a posta és a hírközlés feladatait, szolgáltatásait, a sajátos távközlési rendszereket és azok szolgáltatásait.

KÖZLEKEDÉS SZAKMACSOPORTOS ALAPOZÓ GYAKORLATOK

9–10. évfolyam

Célok és feladatok

A szakmacsoportos alapozó oktatás lehetőséget nyújt a kiválasztott szakmacsoport közös szakmai elméleti és gyakorlati ismereteinek elsajátítására, a készségek, képességek fejlesztésére, az érettségire való felkészülésre, a pályaválasztási döntés, illetve a szakirányú felsőfokú továbbtanulás előkészítésére és az érettségi utáni szakképzés megalapozására.

A *Közlekedési szakmacsoportos alapozó gyakorlatok* tanításának célja a közlekedési szakmacsoportban tanulók pályaválasztásának elősegítése, a szakmacsoport tevékenységformáinak és technológiáinak megismertetése. Keltse fel a tanulók érdeklődését a közlekedési problémák iránt, mutassa be, mivel foglalkoznak a közlekedési szakmacsoportban képesítést nyert szakemberek. Járuljon hozzá a tanulók egyéni életpályájának megtervezéséhez.

Mutassa be az elméletben tanultak gyakorlati alkalmazását, az elmélet és a gyakorlat kapcsolatát. A természettudományi tantárgyak tananyagára építve fejlessze, formálja a tanulók közlekedési szemléletét.

Tegye képessé a tanulókat az ok-okozati összefüggések feltárására.

Mutassa be a közlekedési pálya szépségeit, hasznosságát, veszélyeit, a közlekedés jellemzőit, hasznosságát, környezeti hatásait, fejlődésének irányát.

Biztosítson lehetőséget a tanulóknak képességeik szélesebb körű kibontakoztatására, a tanárnak a tanulói érdeklődés felkeltésére és a tehetség felkutatására.

A szakképzés gyakorlása során tudják a hálózatokat (helyi, internet, intranet) információk gyűjtésére és továbbítására használni. A gyakorlati munkájuk során tudjanak alkalmazni egy szövegszerkesztő, táblázatkezelő, grafikus és előadás-tervező programot.

Fejlesztési követelmények

Fejlődjenek a tanulók szakmai tantárgyak tanulásához szükséges képességei, különösen az algoritmikus gondolkodás, az önálló megfigyelés képessége, a kreativitás, az ismeretek alkalmazási képessége.

Alakuljon ki, fejlődjön, erősödjön meg a tanulók saját munkájukkal kapcsolatos igényessége, gyakorlati munkájuk legyen átgondolt, célszerű, biztonságos, eredményes.

Fejlessze a tanulók fegyelmességét, pontosságát, az előírások, szabályok betartását.

Alakítsa ki a tanulók felelősségérzetét egymás, valamint a környezet és a természet megóvása iránt, a társakkal való együttműködés, a közösség és az egyén érdekei összeegyeztetésének képességét, az önismeretet.

A tevékenység során a tanulók szokjanak hozzá megfigyeléseik jegyzőkönyvben vagy naplóban való rögzítéséhez, az eredmények értelmezéséhez, a szakirodalom használatához, a munkavégzéshez szükséges eszközök, berendezések balesetmentes kezeléséhez.

Fejlessze, formálja a tanulók műszaki nyelvezetét (a műszaki kifejezések használatának elsajátítását), műszaki szemléletét, műszaki műveltségét, kreativitását, absztraháló képességét, döntési képességének kialakítását.

9. évfolyam

Belépő tevékenységformák

Közlekedés informatika és számítástechnika gyakorlat

A tanulók a gyakorlati munkájuk során tudjanak alkalmazni egy szövegszerkesztő, táblázatkezelő programot.

Témakörök
Szövegszerkesztés

Tartalmak

Formátum beállítások. Helyesírás-kezelő alkalmazása. Sablonfájl készítése a szövegszerkesztő mintapéldáinak felhasználásával. Körlevél készítése. Objektumok csatolása.

Táblázatkezelés

Konkrét feladatok kapcsán a tanulók készítenek: függvényekhez adatsorokat, kereső feltételeket, grafikonokat.

A továbbhaladás feltételei

Tudjanak különböző célú dokumentumokat készíteni (önéletrajz, hivatalos levél, jelentés, kérelem, kérvény, hivatali beszámoló, üzleti megállapodás, szerződés stb.).

Egyszerűbb feladat kapcsán tudják alkalmazni a táblázatkezelő programok szolgáltatásait.

10. évfolyam

Belépő tevékenységformák

Közlekedési informatika és számítástechnika gyakorlat

A tanulók tudják a hálózatokat (helyi, internet, intranet) információgyűjtésre használni.

A tanulók a gyakorlati munkájuk során tudjanak alkalmazni grafikus és előadás-tervező programot.

Témakörök
Hálózati ismeretek

Tartalmak

Belépési folyamat, jelszó megváltoztatása. Internetes beállítási gyakorlatok. A közös könyvtár használata és parancsai. Levelezés az interneten. Levelek, üzenetek továbbítása, internethívás lebonyolítása cím és címszó szerint. Távoli szerver erőforrásainak elérése, programok indítása. Adatvétel és -küldés a távoli szerverre.

Grafikus szerkesztő programok, képfeldolgozás

Képfeldolgozó programok használata, főbb szolgáltatásai. A különböző képfarmátumok, felbontások, színtartalmak lényege és felhasználási területei.

Képek, ábrák megnyitása, konvertálása és mentése különböző formátumokban az adott rajzoló vagy képszerkesztő-program segítségével. Képek digitalizálása, digitalizálók kezelése. A CAD-program célja, szolgáltatásai és főbb jellemzői.

Előadás-tervező használata Szövegtervezés, elrendezés, tördelés. Képek, objektumok illesztése, méretezése. Digitális effektusok kiválasztása (áttűnés, képváltás, hanghatások, színváltások). Vetítési beállítások, animáció, slide-show.

A továbbhaladás feltételei

Közlekedési informatika és számítástechnika gyakorlat

A tanulók tudják használni a helyi (lokális) és a kiterjedt területű hálózatok főbb szolgáltatásait.

Tudjanak különböző célú dokumentumokat készíteni (önéletrajz, hivatalos levél, jelentés, kérelem, kérvény, hivatali beszámoló, üzleti megállapodás, szerződés stb.).

Egyszerűbb feladat kapcsán a táblázatkezelő, grafikus és előadás-tervező programok szolgáltatásait tudják alkalmazni.

Tudjanak egyszerűbb – tematikus – előadást készíteni, kép- és szöveganyagot összeállítani, animációkat elhelyezni.